

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

„Nie zmuszajmy dziecka do aktywności, lecz wyzwalamy aktywność.
Nie każmy myśleć, lecz twórzmy warunki do myślenia.
Nie żądajmy, lecz przekonujmy.
Pozwólmy dziecku pytać i powoli rozwijać jego umysł tak, by samo wiedzieć chciało.”

Janusz Korczak

SPIS TREŚCI:

PODSTAWY PRAWNE..	3
WSTĘP.....	4
MISJA	5
WIZJA	6
MODEL ABSOLWENTA	7
CELE WYCHOWAWCZE.....	8
UCZESTNICY PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO	10
ANALIZA SWOT	12
INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE SZKOŁĘ W REALIZACJI PROGRAMU	15
CEREMONIAŁ I TRADYCJE SZKOŁY.....	19
PRIORYTETY NA ROK SZKOLNY 2018/2019	21
EWALUACJA.....	22
SFERY ROZWOJU	23
ZAŁĄCZNIK: TEMATY GODZIN DO DYSPOZYCJI WYCHOWAWCY (PRZYKŁADOWE TEMATY).....	38

PODSTAWY PRAWNE

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (zwłaszcza art.72)
- Konwencja o prawach dziecka
- Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych
- Powszechna deklaracja praw człowieka
- Ustawy i rozporządzenia MEN (zwłaszcza Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo Oświatowe oraz Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 roku w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej)
- Karta nauczyciela
- Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia
- Statut Szkoły Podstawowej nr 39 im. Stanisława Moniuszki w Kielcach

WSTĘP

Program wychowawczo-profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 39 im. Stanisława Moniuszki w Kielcach ma na celu ujednolicenie wszelkich oddziaływań sprzyjających realizacji głównego celu wychowania, jakim jest wszechstronny rozwój osobowości uczniów.

Przed przystąpieniem do zredagowania programu zespół powołany do jego opracowania zapoznał się nowymi podstawami prawnymi oraz publikacjami dotyczącymi tworzenia programów wychowawczo-profilaktycznych szkoły, a także priorytetami MEN w roku szkolnym 2018/2019. Dokonał analizy Programu wychowawczego - profilaktycznego dla oddziałów gimnazjalnych Szkoły Podstawowej nr 39 im. Stanisława Moniuszki w Kielcach.

Ponadto zgodnie z wytycznymi zaproponowanymi przez ORE zdiagnozowano oczekiwania rodziców, uczniów i nauczycieli. Przeprowadzono badania ankietowe wśród uczniów, ich rodziców i nauczycieli oraz analizę SWOT sytuacji wychowawczej szkoły. Uwzględniono wartości uniwersalne, zasady demokratycznego społeczeństwa, potrzeby lokalnego środowiska i przede wszystkim, specyfikę szkoły. W programie zamieszczono m.in.: misję, wizję, model absolwenta, cele i zadania do realizacji.

Opracowany program podzielony został na sfery dotyczące rozwoju intelektualnego, fizycznego, emocjonalnego, społecznego, moralnego i duchowego. Zgodnie z wytycznymi zostanie poddany ewaluacji pod koniec roku szkolnego.

MISJA

Jesteśmy szkołą, która:

- dąży do uzyskania wysokiej jakości realizowanych zadań dydaktycznych, wychowawczych, profilaktycznych poprzez systematyczne wzmacnianie mocnych stron naszych działań,
- kształci uczniów radzących sobie w otaczającej ich rzeczywistości, zmieniającym się świecie, wyznaczających sobie dalekowzroczne cele skierowane na planowanie kariery szkolno-zawodowej.

Naszym celem jest wspieranie rodziny w procesie wychowania i nauczania, stwarzanie uczniom optymalnych warunków do prawidłowego, wszechstronnego rozwoju.

WIZJA

Pragniemy, aby nasza szkoła:

- zapewniła swoim uczniom wszechstronny rozwój w wymiarze: intelektualnym, społecznym, moralnym, emocjonalnym, duchowym, fizycznym, estetycznym,
- oferowała wysoki poziom kształcenia,
- wyzwalała u uczniów aktywność, twórczą inicjatywę, pomysłowość i zaangażowanie,
- była postrzegana w środowisku jako przyjazna i życzliwa uczniom oraz rodzicom,
- kształtowała postawy uczniów zgodnie z przyjętym systemem wartości, opartym na patriotyzmie, tolerancji, poszanowaniu godności drugiego człowieka, kulturze osobistej, prawości,
- wpajała idee poszanowania wartości demokratycznych, praw dziecka i człowieka,
- rozwijała poczucie przynależności do własnego regionu i szacunku do tradycji,
- promowała zdrowy styl życia,
- zapobiegała skutecznie zachowaniom destrukcyjnym, uzależnieniom, cyberprzemocy,
- zapewniała uczniom bezpieczeństwo.

MODEL ABSOLWENTA

Absolwent Szkoły Podstawowej nr 39 im. Stanisława Moniuszki w Kielcach:

- dba o swój rozwój intelektualny, odczuwa potrzebę korzystania z dóbr kultury,
- posługuje się przynajmniej jednym językiem obcym,
- potrafi korzystać z technologii informatycznej,
- preferuje zdrowy styl życia, jest świadomy konsekwencji uzależnień i potrafi być asertywny,
- zna swoje prawa i obowiązki, umie je egzekwować i respektować,
- jest zdolny do dojrzałego patriotyzmu polegającego na przywiązaniu do tradycji narodowej, krytycyzmu w osądzie przeszłości historycznej, poczucia odpowiedzialności za losy własnej ojczyzny,
- rozumie i akceptuje zasady demokracji w życiu społecznym i przygotowuje się do roli dojrzałego obywatela,
- dba o środowisko naturalne, docenia wartość przyrody,
- jest osobą:
 - ciekawą świata – interesuje się rzeczywistością, która go otacza, dostrzega jej złożoność, analizuje zależności, chętnie gromadzi różne wiadomości, korzysta z wielu źródeł informacji,
 - krytyczną – potrafi zdobywać, selekcjonować i porządkować, oceniać zdobywane informacje,
 - aktywną – lubi ruch, chętnie uprawia sport, ma różnorodne zainteresowania,
 - odpowiedzialną – stara się przewidywać skutki swoich działań, cieszy się z sukcesów, potrafi zaakceptować porażki i szuka innych rozwiązań,
 - prawą – odróżnia dobro od zła, kieruje się zasadami moralnymi,
 - punktualną – szanuje czas własny i innych, dotrzymuje terminów, umie planować swoją pracę,
 - otwartą – łatwo nawiązuje kontakt z innymi, chętnie podejmuje współpracę, potrafi działać w grupie, jest komunikatywny,

- rozważną – zna zagrożenia występujące w jego środowisku, potrafi zapewnić bezpieczeństwo sobie i innym,
- tolerancyjną – akceptuje odmienność innych ludzi.

CELE WYCHOWAWCZE

Głównym celem i zadaniem szkoły jest dbałość o wszechstronny rozwój młodzieży. W tym celu szkoła:

- umożliwia zdobycie wiedzy ogólnej zgodnie z aktualnym stanem nauki, na wysokim poziomie merytorycznym określonym w dokumentacji programowej szkoły,
- prowadzi edukację włączającą, stwarzając warunki umożliwiające naukę i rozwój uczniom z różnego typu niepełnosprawnościami,
- zapewnia uczniom bogaty autorski program wychowawczy i stwarza środowisko wychowawcze sprzyjające rozwojowi ich zainteresowań,
- z należytą troską dba o rozwój umysłowy, moralno – emocjonalny, społeczny, duchowy i fizyczny uczniów, między innymi poprzez:
 - organizowanie różnorodnych imprez kulturalnych, artystycznych, bogatej działalności turystyczno – krajoznawczej,
 - stawianie wysokich wymagań dotyczących kultury bycia,
 - przekazywanie wiedzy i kształcenie umiejętności funkcjonowania w rodzinie i środowisku, państwie, narodzie i społeczeństwie,
 - zapewnianie poszanowania godności osobistej, wolności światopoglądowej i wyznaniowej,
- umożliwia uczniom zdobycie wiedzy i umiejętności wykraczających poza podstawę programową,
- umożliwia absolwentom dokonanie świadomego wyboru dalszego kierunku kształcenia,
- zapewnia uczniom warunki niezbędne do ich rozwoju, przygotowuje do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności, a także humanizmu

i patriotyzmu,

- uwrażliwia wszystkich uczniów na wszelkie przejawy dyskryminacji i nierównego traktowania,
- przekazuje wiedzę o społeczeństwie, problemach społecznych, ekonomicznych, kulturach kraju i różnych zakątków świata, a także o środowisku naturalnym,
- prowadzi działania profilaktyczne zapobiegające zachowaniom destrukcyjnym, uzależnieniom i uświadamia ich skutki, w tym stosowania dopalaczy, e-uzależnień i cyberprzemocy,
- kształtuje i rozwija wśród uczniów cechy osobowości: przedsiębiorczość, kreatywność, samodzielność, a także umiejętności samokształcenia i doskonalenia się, skutecznego komunikowania się oraz nawiązywania kontaktów interpersonalnych,
- dostosowuje kierunki i treści kształcenia do ustalonych standardów,
- upowszechnia wiedzę ekologiczną wśród uczniów oraz kształtuje właściwe postawy wobec problemów ochrony środowiska,
- umożliwia rozwijanie szczególnych zainteresowań uczniów w zakresie wybranych przedmiotów nauczania,
- rozbudza u uczniów poczucie tożsamości narodowej, językowej, religijnej i kulturowej,
- zapewnia uczniom słabszym pomoc w nauce,
- upowszechnia czytelnictwo,
- rozwija umiejętności posługiwania się technologiami informacyjnym, upowszechnia wiedzę na temat potencjalnych zagrożeń związanych z korzystaniem z internetu i zasad bezpieczeństwa obowiązujących w sieci.

UCZESTNICY PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO

Zapewnienie wszechstronnego rozwoju uczniów uzależnione jest od zaangażowania całej społeczności szkolnej, tj. uczniów, rodziców i nauczycieli.

Uczniowie:

- przestrzegają regulaminu szkoły,
- znają normy zachowania obowiązujące członków społeczności szkolnej i przestrzegają ich,
- są odpowiedzialni za wykonanie powierzonych im zadań,
- podejmują samodzielne działania, kierując się potrzebami całej społeczności uczniowskiej i środowiska lokalnego,
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa,
- współtworzą społeczność szkolną i korzystają ze swego prawa do samorządności,
- nastawieni są na własny rozwój i stają się coraz bardziej samodzielni,
- prowadzą zdrowy tryb życia,
- mają szacunek do języka, kultury i tradycji narodowej.

Rodzice:

- mają prawo do wychowywania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka,
- współtworzą i znają dokumenty regulujące pracę szkoły,

- wspierają dziecko w dążeniu do poznawania świata i odkrywaniu własnej tożsamości oraz zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa,
- systematycznie monitorują postępy dzieci w nauce i zachowaniu,
- otrzymują wsparcie, a także wspierają wychowawców i nauczycieli w kształtowaniu pożądanych postaw uczniowskich,
- służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą,
- aktywnie uczestniczą w uroczystościach i imprezach organizowanych przez szkołę,
- poszerzają swoją wiedzę z zakresu wychowania,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci, czuwają nad bezpiecznym korzystaniem z internetu.

Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisywanych funkcji dydaktycznych,
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole oraz podczas wycieczek szkolnych,
- udzielają pomocy uczniom w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznanie ich potrzeb,
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów oraz rozwijanie ich zdolności i zainteresowań,
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu,
- reagują na przejawy nietolerancji i innych negatywnych zachowań,
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując wszystkich uczniów w jego życie,
- zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów,
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją kompetencją, wiedzą oraz postawą,
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i w mieście,
- realizują treści i cele zapisane w Programie wychowawczo- profilaktycznym szkoły.

ANALIZA SWOT

Analizę SWOT oparto na ocenie jakości pracy Gimnazjum nr 7 im. Stanisława Moniuszki w Kielcach, ponieważ Szkoła Podstawowa nr 39 im. Stanisława Moniuszki w Kielcach powstała 1 września 2017 r.

Mocne strony:

- budynek z wymienioną stolarką okienną, termoizolacją, kompleksem nowoczesnych boisk sportowych, nowoczesną biblioteką oraz wyremontowanymi salami lekcyjnymi dla klas I-III, świetlicą, szatniami, nową wykładziną na korytarzu drugiego piętra,
- systematyczne pozyskiwanie przez dyrekcję funduszy na remonty i modernizację szkoły,
- inicjatywy nauczycieli dotyczące niekonwencjonalnych form pracy z uczniami, organizowania imprez, festynów, itp.,
- bardzo dobra współpraca szkoły ze środowiskiem lokalnym, np. spółdzielnią mieszkaniową, parafią,
- zaangażowanie grupy rodziców wspierających szkołę w różnego rodzaju przedsięwzięcia,
- bogata oferta edukacyjna (klasy sportowe, DSD),
- osobiste zasoby nauczycieli, umiejętności interpersonalne, pasje, doskonalenie zawodowe,
- zaangażowanie nauczycieli w realizację procesu dydaktyczno-wychowawczego,
- szkolenia nauczycieli zaplanowane zgodnie z potrzebami WDN,
- współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę,
- szereg przedsięwzięć podejmowanych w ramach promocji szkoły,
- sukcesy sportowe i edukacyjne uczniów,
- rozwinięty system wspierania rozwoju uczniów oraz udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

- otwartość szkoły na kształcenie uczniów niepełnosprawnych: niedowidzących, niedosłyszących, z zespołem Aspergera,
- systematyczne dyżury psychologa na terenie szkoły,
- bardzo dobra opinia o szkole.

Słabe strony:

- niska motywacja grupy uczniów do samodzielnej nauki i planowania własnego rozwoju, małe zaangażowanie w realizację szkolnych przedsięwzięć,
- niewielkie zainteresowanie rodziców sytuacją szkolną dzieci,
- nieprzestrzeganie przez nauczycieli zaleceń MZPPP,
- niewspółmierny do potrzeb stopień indywidualizacji pracy z uczniem,
- powiększająca się liczba uczniów wymagających różnorodnych form pomocy, wsparcia,
- mała różnorodność metod i form pracy stosowanych przez nauczycieli,
- używanie wulgaryzmów, palenie papierosów przez uczniów,
- wewnętrzne wagary,
- brak szacunku uczniów w stosunku do pracowników szkoły,
- niewystarczający nakład pracy nauczycieli skierowany na rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów,
- nieproporcjonalne do potrzeb zaangażowanie nauczycieli w podnoszenie osiągnięć dydaktycznych uczniów zdolnych.

Szanse:

- zainteresowanie rodziców szkołą- wysoki nabór;
- możliwość uzyskania certyfikatu DSD,
- wysoko rozwinięta infrastruktura sportowa,
- stworzenie warunków do doskonalenia umiejętności związanych z grą w piłkę ręczną – klasy sportowe pod patronatem

Vive Kielce,

- wysoki poziom kształcenia w klasach DSD,
- atrakcyjne wycieczki, imprezy, zawody,
- bardzo dobre zaplecze dydaktyczne,
- skuteczna pomoc w rozwiązywaniu różnorodnych problemów,
- współpraca ze szkołami wyższymi, instytucjami i organizacjami wspierającymi proces nauczania i wychowania,
- dobra lokalizacja, atrakcyjna dla uczniów i rodziców,
- wysoka jakość pracy szkoły w ocenie organu prowadzącego.

Zagrożenia:

- wzrastająca liczba uczniów wymagających odpowiednich form pomocy i wsparcia,
- zwiększająca się liczba rodzin niewydolnych wychowawczo,
- rywalizacja z innymi placówkami,
- trudności w dostosowaniu form i metod pracy nauczycieli gimnazjum do wieku rozwojowego uczniów szkoły podstawowej.

INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE DZIAŁANIA SZKOŁY W REALIZACJI PROGRAMU

W ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym szkoła korzysta z pomocy niżej wymienionych instytucji oraz organizacji zajmujących się wspieraniem wszechstronnego rozwoju uczniów, w tym zabezpieczeniem potrzeb materialnych:

Lp.	Instytucje i organizacje	Rodzaj pomocy w realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych
1.	Miejski Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych	1. Diagnozowanie uczniów ze specyficznymi trudnościami w nauce, trudnościami wychowawczymi i ogólnorozwojowymi. 2. Orzekanie o niepełnosprawności i potrzebie nauczania indywidualnego. 3. Prowadzenie terapii. 4. Realizowanie zadań z zakresu podnoszenia poziomu umiejętności wychowawczych rodziców i nauczycieli. 5. Realizowanie programów profilaktycznych i zawodoznawczych. 6. Stałe dyżurowanie psychologa na terenie szkoły.

2.	Świętokrzyskie Centrum Profilaktyki i Edukacji	1. Realizowanie programów adaptacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych. 2. Prowadzenie różnych form terapii.
3.	Pracownia Psychoterapii, Profilaktyki i Rehabilitacji –PROFI STUDIO	1. Realizowanie programów profilaktycznych i interwencyjnych.
4.	Komenda Miejska Policji	1. Realizowanie programów profilaktycznych. 2. Podejmowanie działań interwencyjnych. 3. Realizowanie zadań z zakresu wychowania komunikacyjnego.
5.	Sąd Rejonowy – III Wydział Rodzinny i Nieletnich	1. Współpracowanie z kuratorami. 2. Monitorowanie sytuacji szkolnej uczniów objętych nadzorem. 3. Wspieranie funkcji wychowawczej szkoły.
6.	Caritas Diecezji Kieleckiej	1. Pozyskiwanie stypendiów dla uczniów z rodzin o niskim statusie materialnym.
7.	Uniwersytecka Szkoła Kształcenia Indywidualnego w Krakowie	1. Pozyskiwanie dla uczniów stypendiów za specjalne osiągnięcia dydaktyczne, sportowe.

8.	Stowarzyszenie MONAR	1. Realizowanie programów profilaktycznych.
9.	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	1. Zabezpieczenie pomocy socjalnej uczniom z ubogich rodzin. 2. Kontaktowanie się i konsultowanie z pracownikami socjalnymi w sprawach uczniów objętych wsparciem.
10.	Ośrodek Rodzinnej Pieczy Zastępczej	1. Monitorowanie sytuacji szkolnej uczniów. 2. Wypracowywanie wniosków dotyczących wspierania rodzin.
11.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	1. Monitorowanie sytuacji szkolnej uczniów. 2. Wypracowywanie wniosków dotyczących wspierania rodzin.
12.	Parafia im. św. Jadwigi Królowej	1. Realizowanie wspólnych przedsięwzięć na rzecz wychowania, np. festyny środowiskowe. 2. Kształtowanie postaw moralnych. 3. Refundowanie dożywiania.
13.	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Słoneczne Wzgórze”	1. Realizowanie wspólnych przedsięwzięć na rzecz wychowania, np. festyny środowiskowe.

14.	Kieleckie Centrum Kultury	1. Organizowanie imprez dla młodzieży.
15.	Uniwersytet im. Jana Kochanowskiego	1. Rozwijanie potencjału intelektualnego uczniów poprzez organizowanie różnorodnych form zajęć.

CEREMONIAŁ I TRADYCJE SZKOŁY

Do ceremoniału i szkolnych tradycji zaliczamy:

- uroczyste rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego,
- rajd integracyjny i warsztaty integracyjne,
- festyn rodzinny,
- akademie, apele oraz wystawy organizowane z okazji świąt narodowych i rocznic historycznych, np.:
 - Dzień Edukacji Narodowej,
 - Narodowe Święto Niepodległości- Szkolny Piknik Patriotyczny
 - Memoriał Jarka Tkaczyka,
 - Karnawałowy Zawrót Głowy,
 - Maraton Pisania Listów,
 - Święto Konstytucji 3 maja,
 - pożegnanie absolwentów,
- spotkania opłatkowe, w ramach których organizowane są uroczyste Wigilie dla uczniów i nauczycieli,
- inne:

- wieczorki filmowe,
- konkursy przedmiotowe, plastyczne, muzyczne, recytatorskie,
- wycieczki szkolne, wyjścia do teatru, muzeum, kina,
- współpraca z wyższymi uczelniami,
- imprezy szkolne i środowiskowe.

PRIORYTETY MINISTERSTWA EDUKACJI NARODOWEJ NA ROK SZKOLNY 2018/2019

1. 100 rocznica odzyskania niepodległości
2. Doradztwo zawodowe
3. Pomoc pedagogiczno - psychologiczna

EWALUACJA

Ogólne zasady:

1. W procesie ewaluacji Programu wychowawczo-profilaktycznego zostaną wzięte pod uwagę opinie wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces wychowania i profilaktyki.
2. Program będzie monitorowany przez wszystkie podmioty.
3. Ewaluację programu przeprowadzi powołany zespół w oparciu o analizę:
 - zachowania uczniów,
 - wyników ankiet przeprowadzanych wśród uczniów, rodziców, nauczycieli,
 - trudnych przypadków wychowawczych, podejmowanych działań zaradczych i ich skuteczności,
 - działalności samorządowej na terenie klasy i szkoły,
 - frekwencji i uwag w zeszycie wychowawczym,
 - udziału uczniów w konkursach i uzyskanych przez nich wyników,
 - rozmów i wywiadów z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
 - sytuacji wychowawczej szkoły.
4. Program zostanie przedstawiony wszystkim rodzicom na spotkaniach z wychowawcami i umieszczony na stronie internetowej szkoły.

SFERY ROZWOJU

[illegible]

		informatycznych. 4. Doskonalenie umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji.		wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny
3.	Kształtowanie właściwego stosunku do obowiązków szkolnych.	1. Motywowanie do zdobywania wiedzy. 2. Zachęcanie do udziału w konkursach szkolnych i pozaszkolnych. 3. Uczestniczenie w projektach edukacyjnych. 4. Zapoznanie z technikami skutecznego uczenia. 5. Wdrażanie do samodoskonalenia. 6. Rozwijanie zainteresowań poprzez udział w zajęciach pozalekcyjnych. 7. Eliminowanie nieusprawiedliwionej nieobecności. 8. Zapoznanie ze skutkami nieusprawiedliwionej nieobecności w szkole. 9. Budowanie u ucznia pozytywnej motywacji do systematycznego uczęszczania na zajęcia lekcyjne. 10. Diagnostowanie przyczyn nieobecności ucznia. 11. Współpracowanie z rodzicami w celu poprawy frekwencji.	Uczeń: – świadomie podnosi poziom swoich wiadomości i umiejętności szkolnych, – aktywnie uczestniczy w konkursach szkolnych, pozaszkolnych i projektach edukacyjnych, – potrafi określić swoje zainteresowania i zgodnie z nimi poszerzać wiedzę, – zna techniki skutecznego uczenia się, – zdobywa wiedzę wykraczającą poza podstawę programową, – zna konsekwencje wynikające z nieusprawiedliwionej absencji, – zdaje sobie sprawę z korzyści płynących z systematycznego uczęszczania na zajęcia.	nauczyciele, pedagog szkolny	cały rok szkolny

4.	Wyrównywanie szans edukacyjnych.	1. Diagnozowanie potrzeb. 2. Dostosowanie wymagań do indywidualnych możliwości. 3. Uzgodnienie z rodzicami form pomocy. 4. Prowadzenie dodatkowych zajęć z poszczególnych przedmiotów. 5. Monitorowanie postępów. 6. Podsumowanie osiągnięć uczniów w formie sprawozdań przedstawianych na posiedzeniach Rady Pedagogicznej. 7. Współpracowanie z MZPPP - uwzględnienie zaleceń poradni. 8. Podnoszenie poziomu edukacji włączającej.	Uczeń: – korzysta z proponowanych form pomocy, – stara się wykorzystywać swoje możliwości, – uczestniczy w zajęciach dodatkowych.	wychowawcy, nauczyciele	cały rok szkolny
5.	Zapewnienie specjalistycznej pomocy uczniom z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego.	1. Opracowanie IPET. 2. Zorganizowanie zajęć specjalistycznych zgodnie z zaleceniami. 3. Dostosowanie wymagań do indywidualnych możliwości ucznia. 4. Współpracowanie z rodzicami. 5. Monitorowanie postępów.	Uczeń: – korzysta z zajęć specjalistycznych, – stara się wykorzystywać swoje możliwości, – usprawnia zaburzone funkcje.	dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, pedagog	cały rok szkolny
6.	Zapewnienie optymalnego rozwoju uczniom szczególnie uzdolnionym.	1. Zdiagnozowanie predyspozycji ucznia. 2. Opracowanie programu pracy z uczniem zdolnym.	Uczeń: – rozwija swoje zdolności i zainteresowania, – uczestniczy w zajęciach	wychowawcy, nauczyciele	cały rok szkolny

		3. Przygotowanie do konkursów. 4. Dostosowanie wymagań. 5. Zindywidualizowanie pracy.	dodatkowych, – bierze udział w konkursach.		
7.	Przygotowanie uczniów do podjęcia trafnej decyzji szkolnej i zawodowej.	1. Dostrzeganie ważności wyboru zawodu i wartości pracy w życiu każdego człowieka. 2. Ukierunkowanie uczniów na dokonanie wyboru szkoły i zawodu zgodnego z zainteresowaniami i predyspozycjami. 3. Przeprowadzenie przez specjalistów zawodoznawczych warsztatów w klasach trzecich. 4. Zapoznanie uczniów ze strukturą szkolnictwa. 5. Uświadamianie konieczności uwzględniania przeciwwskazań zdrowotnych przy wyborze kierunku kształcenia. 6. Zapewnienie młodzieży i rodzicom konsultacji ze specjalistami z MZPP podczas ich dyżurów w szkole. 7. Organizowanie spotkań klas trzecich z uczniami i nauczycielami szkół ponadgimnazjalnych. 8. Uczestniczenie w wycieczkach zawodoznawczych i targach szkolnych.	Uczeń: – zna swoje mocne i słabe strony, – uczeń zna strukturę szkolnictwa na terenie gminy, – dokonuje właściwego wyboru dalszej drogi kształcenia, – umie zredagować CV i list motywacyjny, – wybiera szkołę z uwzględnieniem przeciwwskazań zdrowotnych.	wychowawcy, nauczyciele, pedagog, specjaliści z MZPPP	cały rok szkolny

SFERA II – ROZWÓJ FIZYCZNY					
Lp.	Cele szczegółowe	Treści zadań Sposoby realizacji	Spodziewane efekty	Odpowiedzialni	Termin
1.	Kształtowanie postawy prozdrowotnej i ekologicznej. Przeciwdziałanie uzależnieniom.	1. Dbanie o higienę, aktywność fizyczną i zdrową dietę. 2. Przestrzeganie higieny pracy. 3. Uczenie efektywnego wykorzystywania wolnego czasu. 4. Prowadzenie działań profilaktycznych zapobiegających uzależnieniom i uświadamianie skutków tych uzależnień, w tym stosowania dopalaczy. 5. Wdrażanie programów profilaktycznych: – <i>Odkryj prawdę,</i> – <i>Razem bezpieczniej,</i> – <i>Świadomość, wolność, kontrola,</i> – <i>Debata,</i> – <i>Veto wobec przemocy, alkoholu i narkotyków.</i> 6. Promowanie zdrowego trybu życia. 7. Budowanie świadomości proekologicznej. 8. Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.	Uczeń: – zna zasady higieny i ich przestrzega, – wie, na czym polega zdrowa dieta i wykorzystuje tę wiedzę w praktyce, – potrafi efektywnie wykorzystać wolny czas, – jest świadomy skutków uzależnień i stosowania dopalaczy, – bierze udział w programach profilaktycznych, – prowadzi zdrowy tryb życia, – nie ulega nałogom, – wie, do kogo się zwrócić o pomoc w trudnej sytuacji i korzysta z tej pomocy.	pedagog, szkolny, wychowawcy, nauczyciele	cały rok szkolny

SFERA III – ROZWÓJ EMOCJONALNY					
Lp.	Cele szczegółowe	Treści zadań Sposoby realizacji	Spodziewane efekty	Odpowiedzialni	Terminy
1.	Przeciwdziałanie agresji (w tym cyberprzemocy).	1. Przestrzeganie obowiązujących procedur. 2. Realizowanie programów profilaktycznych. 3. Zorganizowanie spotkania ze Specjalistą ds. Nieletnich I Komisariatu Policji na temat <i>Odpowiedzialność prawna nieletnich</i> . 4. Zorganizowanie przez szkolną bibliotekę wystawy <i>Agresja a asertywność</i> . 5. Doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów. 6. Świadome posługiwanie się językiem-eliminowanie wulgaryzmów. 7. Kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się. 8. Objęcie szczególną opieką uczniów sprawiających problemy wychowawcze. 9. Podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców. 10. Stosowanie mediacji i	Uczeń: – zachowuje się zgodnie z przyjętymi normami, – reaguje na wszelkie przejawy agresji, – umie radzić sobie z własną i cudzą agresją, – ponosi odpowiedzialność za swoje zachowanie, – przyjmuje postawę asertywną, – stara się być wzorem do naśladowania.	nauczyciele, pedagog szkolny	cały rok szkolny

		negocjacji w sytuacjach konfliktowych. 11. Organizowanie spotkań zespołów wychowawczych.			
2.	Poznanie własnej sfery uczuciowej.	1. Nabywanie umiejętności obiektywnej oceny własnego postępowania 2. Rozwijanie świadomości własnych zalet i wad. 3. Rozwijanie umiejętności akceptacji samego siebie. 4. Poznawanie i wyrażanie emocji. 5. Nabywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i negatywnymi emocjami, m.in. poprzez stosowanie technik relaksacyjnych. 6. Tworzenie pozytywnego obrazu samego siebie. 7. Przygotowanie do budowania własnego systemu wartości.	Uczeń: - potrafi trafnie ocenić swoje zachowanie, - zna swoje wady i zalety, - akceptuje samego siebie, - potrafi opanować negatywne emocje, - posiada umiejętności w zakresie radzenia sobie ze stresem.	wychowawcy nauczyciele pedagog	cały rok szkolny
3.	Eliminowanie niepożądanych zachowań uczniów.	1. Zdiagnozowanie przyczyn niewłaściwych zachowań. 2. Spotkania zespołów wychowawczych. 3. Przestrzeganie obowiązujących procedur. 4. Współpracowanie z rodzicami. 5. Współpracowanie ze specjalistami spoza szkoły.	Uczeń: – zna konsekwencje swojego postępowania, – kontroluje swoje zachowania, – korzysta z oferowanej pomocy.	dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, specjaliści, pedagog	cały rok szkolny

SFERA IV – ROZWÓJ SPOŁECZNY					
Lp.	Cele szczegółowe	Treści zadań Sposoby realizacji	Spodziewane efekty	Odpowiedzialni	Termin
1.	Diagnozowanie sytuacji społecznej uczniów i ich potrzeb w zakresie wychowania	1. Dokonywanie systematycznego przeglądu dokumentacji dotyczącej poszczególnych uczniów. 2. Ankietowanie uczniów. 3. Systematyczne kontakty wychowawcy z rodzicami.	Wychowawca: dostosowuje proces wychowawczy do potrzeb podopiecznych.	wychowawcy	wrzesień cały rok
2.	Budowanie więzi i akceptacji w zespole klasowym.	1. Promowanie działań integrujących klasę: – uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego, – warsztaty <i>Blżej siebie</i> , – rajdy, – dyskoteki, – wycieczki, – uroczystości szkolne, – imprezy klasowe, – konkursy. 2. Diagnozowanie relacji między uczniami w klasie. 3. Organizowanie pomocy koleżeńskiej w nauce.	Uczeń: – integruje się z grupą, – dba o dobry wizerunek swojej klasy, – pomaga kolegom i koleżankom, potrzebującym wsparcia, – ma poczucie przynależności do klasy, – współdziała w grupie rówieśniczej i czuje się odpowiedzialny za efekty swojej pracy.	wychowawcy nauczyciele	cały rok szkolny
3.	Kształtowanie pozytywnych relacji między uczniami.	1. Organizowanie imprez integrujących społeczność szkolną: – <i>Karnawałowy Zawrót Głowy</i> ,	Uczeń: – identyfikuje się ze swoją klasą i szkołą, – współtworzy i współorganizuje	wychowawcy nauczyciele	cały rok szkolny

		– <i>Memoriał Jarka Tkaczyka</i>, – festyn dla uczniów i ich rodziców.	życie szkoły, – nawiązuje nowe relacje rówieśnicze.		
4.	Uczenie zachowań asertywnych.	1. Wzbogacanie wiedzy i doskonalenie umiejętności dotyczących zachowań asertywnych. 2. Zapoznanie uczniów z <i>Konwencją praw dziecka</i> i uświadomienie konieczności dbania o ochronę tych praw. 3. Ćwiczenie umiejętności odmawiania.	Uczeń: - zna przysługujące mu prawa, - przyjmuje postawę asertywną.	nauczyciele, wychowawcy	cały rok szkolny
5.	Kultywowanie tradycji samorządności uczniowskiej i motywowanie do samodzielnego działania.	1. Zorganizowanie kampanii wyborczej. 2. Przeprowadzenie wyborów do samorządów klasowych i Samorządu Szkolnego. 3. Ustalenie kompetencji SU i opracowanie planu działań na bieżący rok szkolny.	Uczeń: - propaguje idee demokratyczne oraz idee samorządności szkolnej, - proponuje kandydatów na członków samorządu klasowego i SU, motywując swój głos, - wie, na czym polegają demokratyczne wybory, - bierze czynny udział w wyborach, - ma poczucie przynależności do społeczności klasowej i szkolnej.	wychowawcy opiekun SU	wrzesień
6.	Przygotowanie uczniów do pełnienia ról społecznych. Wyzwalanie kreatywności, zdolności organizacyjnych	1. Reprezentowanie szkoły podczas uroczystości, świąt, imprez kulturalno sportowych, przeglądów artystycznych, akcji	Uczeń: - aktywnie uczestniczy w życiu szkoły, - ma poczucie przynależności szkolnej,	wychowawcy nauczyciele opiekun SU	cały rok szkolny

	i kierowniczych. Rozwijanie umiejętności dostrzegania pozytywnych aspektów działania zespołowego poprzez docenienie różnic zdań i wiedzy, doświadczeń, specjalizacji, kompetencji.	charytatywnych. 2. Współorganizowanie imprez kulturalno – sportowych. 3. Organizowanie pracy w grupach na godz. wychowawczych i zajęciach z poszczególnych przedmiotów. 4. Wykorzystywanie metody projektu.	- przyjmuje odpowiedzialność za powierzone zadania, - czuje się współgospodarzem szkoły, - szanuje sprzęt szkolny, dba o estetykę klasy., - zna zasady pracy w zespole, docenia pomysły i kompetencje innych, czerpie z ich doświadczeń		
7.	Zaangażowanie rodziców w życie szkoły.	1. Wybranie Rady Rodziców. 2. Uwzględnienie propozycji rodziców przy opracowywaniu dokumentacji szkolnej. 3. Uczestniczenie rodziców w uroczystościach i imprezach organizowanych przez szkołę. 4. Organizowanie przez rodziców balu trzecioklasistów. 5. Systematyczne informowanie rodziców o zachowaniu dzieci i ich postępach w nauce. 6. Udzielanie rodzicom wsparcia w procesie wychowania (organizowanie spotkań ze specjalistami w związku z problemami wieku dojrzewania: agresja, uzależnienia, cyberprzemoc) 7. Doskonalenie kompetencji wychowawczych. 8. Dożywanie uczniów z rodzin będących w trudnej sytuacji.	Rodzice: – czynnie uczestniczą w życiu szkoły, – współtworzą i znają dokumenty regulujące pracę szkoły, – korzystają ze wsparcia nauczycieli i specjalistów, – poszerzają swoją wiedzę z zakresu wychowania, – systematycznie monitorują postępy dzieci w nauce i zachowaniu, współpracują z nauczycielami w kształtowaniu pożądanych postaw uczniowskich.	dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, pedagog, specjaliści z MZPPP, rodzice	cały rok szkolny

8.	Budowanie wizerunku szkoły.	1. Przedstawienie rodzicom i uczniom ciekawej oferty edukacyjnej. 2. Systematyczne prowadzenie strony internetowej szkoły. 3. Zamieszczanie zdjęć z ważnych wydarzeń szkolnych i informacji o nich na portalu społecznościowym. 4. Organizowanie imprez dla środowiska lokalnego, np.: -gra miejska, -festyn, - wystawy i kiermasze prac uczniowskich, - przedstawienia szkolne, - <i>Memoriał Jarka Tkaczyka</i>. 5. Organizowanie imprez wewnętrznych: - andrzejki, - mikołajki, - inicjatywa <i>Nauczyciele uczniom</i>, - <i>Karnawałowy zawrót głowy: dzień przebierańców</i>, - poczta walentynkowa, - Dzień Patrona Szkoły: <i>Szkolny talent show</i>. 6. Tworzenie przyjaznych relacji między nauczycielami a uczniami i ich rodzicami. 7. Publikowanie informacji	Szkoła: – oferuje ciekawe, różnorodne zajęcia zgodne z oczekiwaniami rodziców i predyspozycjami uczniów, – aktywnie włącza się do działań na rzecz środowiska lokalnego, – jest znana w środowisku jako placówka oferująca usługi edukacyjne na wysokim poziomie, – na bieżąco informuje środowisko o ważnych wydarzeniach z życia szkoły, – organizuje imprezy integrujące społeczność szkolną i środowisko lokalne, – tworzy przyjazne relacje między pracownikami, uczniami i ich rodzicami.	dyrekcja, wychowawcy, nauczyciele, pedagog, rodzice	cały rok szkolny, zgodnie z planem imprez szkolnych
----	-----------------------------	--	---	---	---

		dotyczących pracy szkoły w środkach masowego przekazu.			
--	--	--	--	--	--

OBSZAR V – ROZWÓJ MORALNY I DUCHOWY					
Lp.	Cele szczegółowe	Treści zadań Sposoby realizacji	Spodziewane efekty	Odpowiedzialni	Termin
1.	Kształtowanie postaw patriotycznej i obywatelskiej. Kształtowanie odpowiednich zachowań na uroczystościach szkolnych związanych ze świętami państwowymi i rocznicami ważnych wydarzeń historycznych.	1. Rozumienie podstawowych pojęć związanych z własnym narodem oraz znajomość treści przypisywanych symbolom narodowym. 2. Rozbudzanie szacunku dla symboli narodowych. 3. Kultywowanie tradycji narodowych. 4. Udział w uroczystościach szkolnych i środowiskowych związanych ze świętami narodowymi. 5. Udział w Szkolnym Pikniku Patriotycznym. 6. Kultywowanie tradycji szkoły ceremoniał szkolny.	Uczeń: – zna symbole narodowe, – potrafi odpowiednio się zachować w ich obecności oraz w miejscach związanych z historią narodu i ojczyzny, – aktywnie uczestniczy w uroczystościach, – rozumie sens świętowania i kultywowania tradycji.	wychowawcy, wszyscy nauczyciele	cały rok szkolny zgodnie z planem imprez szkolnych
2.	Rozwijanie poczucia przynależności regionalnej.	1. Poznanie najbliższego środowiska i specyfiki swojego regionu. 2. Poznanie historii Kielc i jej związku z historią kraju. 3. Poznanie legend związanych z regionem. 4. Zwiedzanie zabytków regionu. 5. Poznanie sylwetek osób zasłużonych dla regionu. 6. Zainteresowanie aktualnymi	Uczeń: – zna swój region i jego historię, – utożsamia się ze swoją małą ojczyzną i promuje jej wartości, – potrafi opisać swoją miejscowość, wskazać jej zalety i wady, – zna legendy dotyczące regionu i jego zabytki, – posiada informacje na temat osób zasłużonych dla regionu,	wychowawcy, nauczyciele historii, języka polskiego bibliotekarze	cały rok szkolny

		problemami miasta i wydarzeniami.	– uczeń interesuje się problemami miasta i aktualnymi wydarzeniami.		
3.	Kształtowanie tożsamości europejskiej.	1. Poznanie miejsca naszego kraju w Unii Europejskiej. 2. Pogłębianie wiedzy na temat UE. 3. Rozbudzanie dumy z faktu bycia Polakiem, Europejczykiem, obywatelem świata. 4. Zorganizowanie <i>Dnia europejskiego</i>.	Uczeń: – zna rolę Polski w UE, – posiada szeroką wiedzę na temat UE, – prezentuje godną postawę jako Polak, Europejczyk, obywatel świata, – bierze udział w konkursach dotyczących UE.	wychowawcy, nauczyciele historii, wos, języka polskiego	cały rok szkolny
4.	Kształtowanie właściwych postaw moralnych. Wdrażanie uczniów do dbałości o kulturę słowa. Uczenie samokontroli, rozróżniania zachowań pożądanych i niepożądanych oraz przewidywania ich konsekwencji.	1. Wskazywanie właściwych wzorców zachowania. 2. Promowanie uczniów odznaczających się kulturą osobistą. 3. Reagowanie na właściwe i niewłaściwe zachowania uczniów.	Uczeń: – przestrzega ogólnie obowiązujących norm, – dba o kulturę słowa i zachowania, – okazuje szacunek nauczycielom, innym pracownikom szkoły, koleżankom i kolegom – rozróżnia zachowania pożądane i niepożądane oraz zna ich konsekwencje, – potrafi zachować się stosownie do danej sytuacji.	nauczyciele, pedagog szkolny	cały rok szkolny
5.	Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za mienie użyteczności publicznej.	1. Wdrażanie do właściwego korzystania z mienia wspólnego. 2. Zapoznanie z konsekwencjami niszczenia dobra publicznego.	Uczeń: – szanuje swoją i cudzą własność, – właściwie reaguje na przejawy naruszenia cudzej własności, – zna konsekwencje niszczenia	nauczyciele, pedagog szkolny	cały rok szkolny

		3. Stosowanie kar przewidzianych w Statucie Szkoły.	mienia wspólnego.		
6.	Uwrażliwianie na potrzeby innych. Uświadamianie roli rodziny w kształtowaniu osobowości człowieka. Uczenie empatii. Zachęcanie do udziału w akcjach charytatywnych i pracy w wolontariacie.	1. Przeprowadzanie lekcji wychowawczych. 2. Wskazywanie na różne możliwości pomocy. 3. Uczestniczenie w akcjach na rzecz potrzebujących, np.: – <i>Góra Grosza</i> , – <i>Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy</i> , – <i>zbiórka makulatury na cele charytatywne</i> , – <i>zbiórka nakrętek plastikowych na rzecz niepełnosprawnych</i> , – <i>zbiórka podręczników szkolnych</i> . 4. Praca w wolontariacie.	Uczeń: – jest świadomy roli rodziny w rozwoju człowieka, – jest ofiarny i bezinteresowny, – umie wczuć się w sytuację osoby potrzebującej, identyfikować się z jej uczuciami, – jest wrażliwy na cierpienie i krzywdę innych, – posiada zdolność dostrzegania i określania problemów innych.	nauczyciele, pedagog szkolny	cały rok szkolny
7.	Kształtowanie postawy tolerancji dla odmienności i indywidualności. Zapoznanie z Konwencją Praw Dziecka.	1. Przeprowadzanie lekcji wychowawczych. 2. Uczenie szacunku do drugiego człowieka i akceptowania jego indywidualności. 3. Poszerzanie wiedzy o różnych kulturach i wyznaniach. 4. Podejmowanie działań antydyskryminacyjnych.	Uczeń: – wie, co jest istotą tolerancji, – szanuje i akceptuje odmienność i indywidualność, – toleruje odmienność kulturową i wyznaniową, – zna przysługujące mu prawa, – reaguje na przejawy dyskryminacji i nierównego traktowania.	katecheci, wychowawcy, nauczyciele	cały rok szkolny

ZAŁĄCZNIKI:

- załącznik nr 1: *Tematyka godzin do dyspozycji wychowawcy III klasy gimnazjum (przykładowe tematy)*

TEMATY GODZIN DO DYSPOZYCJI WYCHOWAWCY (PRZYKŁADOWE TEMATY)

LP.	KLASA III
1.	Te dokumenty powinniśmy znać - przypomnienie regulaminów obowiązujących w szkole (<i>Statut Szkoły, WSO, Procedury</i>).
2.	Chcemy być zgraną klasą-przypomnienie zasad pracy w zespole.
3.	Przygotowujemy się do szkolnego festynu.
4.	Dlaczego warto wzajemnie się wspierać?- organizujemy klasową pomoc koleżeńską.
5.	Dzień Chłopaka w klasie III... .
6.	Mikołajki w klasie III
7.	Tak się bawimy!- <i>Karnawałowy zawrót głowy</i> .
8.	Koledzy swoim koleżankom- klasowy Dzień Kobiet.
9.	Wybieramy samorząd klasowy.
10.	Nasz kandydat, nasza kampania - organizujemy kampanię wyborczą klasowemu kandydatowi do Samorządu Uczniowskiego.
11.	Każdy z nas może mieć wpływ na szkolną rzeczywistość.
12.	Z czego możemy być dumni jako Polacy?
13.	100 lat Niepodległej.
14.	Szkolny Piknik Patriotyczny.
15.	Poznajemy sylwetki sławnych postaci z naszego regionu.
16.	Jestem Polakiem, Europejczykiem, obywatelem świata.
17.	Na czym polega etyka słowa? O pożądanym i niepożądanym zachowaniach językowych.
18.	Jaki wpływ na rozwój człowieka ma rodzina? -dyskusja.
19.	Dlaczego tak trudno jest być asertywnym?
20.	Każdy z nas chce być silny. Brak agresji oznaką słabości?
21.	Jak właściwie reagować na przejawy naruszania własności?
22.	Czy są granice pomocy?
23.	Nasze postawy wobec słabszych i potrzebujących.
24.	Dlaczego warto poznawać różne kultury i wyznania?

25.	O niszczącej sile stereotypów-rozmawiamy o dyskryminacji, homofobii i nietolerancji.
26.	Nie tylko podstawa programowa- rozmawiamy o swoich pasjach.
27.	Dziecko też człowiek- o prawach przysługujących dzieciom.
28.	Nie warto sięgać...- dyskusja na temat uzależnienia od narkotyków.
29.	By poczuć smak życia. Uwaga na dopalacze!
30.	O czym warto pamiętać przy planowaniu swoich codziennych działań?
31.	My też <i>sprzątamy świat</i> ! Działania związane z akcją <i>Sprzątanie świata</i> .
32.	Trudne wybory trzecioklasistów. Jak właściwie wybrać szkołę ponadgimnazjalną?
33.	Warsztaty zawodoznawcze.
34.	Co dało nam uczestnictwo w targach szkolnych?
35.	Tak było- wspomnienia trzecioklasisty.
36.	Pierwszy Dzień Wiosny.